

ЕКСПЕРТИЗА ЗАКОНОПРОЕКТІВ НА ВІДПОВІДНІСТЬ ПРАВУ ЄС: ДОСВІД ЛИТВИ ТА ПОЛЬЩІ

ДОСВІД СЕЙМУ ЛИТВИ У ПИТАННЯХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Даріус Жеруоліс

Цей документ підготовлено на запит проекту «Рада за Європу» для обговорення трьох основних питань:

- роль Парламентського комітету з питань європейської інтеграції,
- перевірка законопроектів, які подаються членами Парламенту, на відповідність законодавству ЄС,
- вимоги до документів, які супроводжують законопроект.

A. Створення Комітету у європейських справах в Парламенті Литви

- 1) Комітет у європейських справах (далі за текстом – КЄС) в Парламенті Литви (Сейм) був створений у 1997 році для координації роботи Парламенту для вступу Литви до Європейського Союзу. У 2004 році на КЄС (а також на Комітет у закордонних справах) поклалися обов'язки щодо представлення Парламенту у відносинах з Урядом у частині взаємодії з питань опрацювання законодавчих пропозицій інституцій Європейського Союзу¹. Однак, вже на етапі вступу до ЄС обсяг роботи Комітету, Регламент та склад були насправді дуже схожі на парламентські комітети тих держав, які вже набули членства в ЄС.

B. Склад, діяльність та повноваження Комітету у європейських справах Сейму

- 2) Склад, напрями діяльності, повноваження КЄС та його взаємодія з постійними (спеціалізованими) парламентськими комітетами визначені в статтях 44', 49, 61 та 180 Статуту Сейму.² Склад КЄС визначається статтею 44' Статуту Сейму. В ньому мають бути представлені парламентські партії (групи) на пропорційній основі та за їх сприяння до роботи КЄС залучаються представники партій (голови або заступники голів парламентських партій (груп) або інші члени постійних (секторальних) парламентських комітетів).
- 3) Хоча Регламент дозволяє депутату бути лише членом КЄС і не дозволяє входити до складу будь-якого іншого парламентського комітету, на практиці всі члени КЄС є членами інших постійних комітетів. Як правило, у кожній парламентській партії є

¹Стаття 3 Закону, що доповнює Конституцію Литовської Республіки через Конституційний акт «Про членство Литовської Республіки в Європейському Союзі» та доповнює статтю 150 Конституції Литовської Республіки (№ IX-2343) від 13 липня 2004 року, Valstybės žinios (Офіційник вісник), 2004, No. 111-4123 (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.239806?jfwid=-wd7z6wi06> (англійською мовою), <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.241859?jfwid=-wd7z6wi06> (російською мовою, можна завантажити у форматі .doc).

² Цю інформацію можна завантажити з <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/8ed565f0d7f811e69c5d8175b5879c31?jfwid=-wd7z6whnp> (російською мовою) або <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/fcc930a0b57a11e6a3e9de0fc8d85cd8?jfwid=-wd7z6whnp> (англійською мовою).

посада заступника голови КЄС. На даний час КЄС складається з 25 членів, з яких два є колишніми прем'єр-міністрами, шість — колишніми міністрами, один — нинішнім міністром, чотири — головами та один — заступником голови інших постійних комітетів (зазначимо, що серед зазначених членів лише один суміщає посади).

- 4) Головою КЄС є віце-спікер Парламенту, відповідальний за питання, пов'язані з Європейським Союзом, і, як правило, є представником правлячої (парламентської) більшості. Голова Комітету у закордонних справах завжди є членом КЄС.
- 5) Як правило, засідання КЄС проводяться двічі на тиждень, щосереди й щоп'ятниці.³ Його секретаріат заздалегідь розробляє плани робіт КЄС на кожну парламентську сесію та на міжсесійні періоди. КЄС дотримується цих планів, хоча, звичайно ж, з'являються нові питання, які мимохідь включаються до порядку денного КЄС. Цей план є загальнодоступним і з ним можна ознайомитись на веб-сайті Парламенту.⁴

C. *Взаємодія Комітету у європейських справах Сейму з іншими постійними (спеціалізованими) комітетами та Урядом*

- б) Така взаємодія детально відображена в статті 180 *Статуту Сейму*, а також у рішенні Ради Сейму від 4 травня 2007 року щодо *Правил та процедур розгляду питань Європейського Союзу в Сеймі Литовської Республіки*.⁵ Стаття 180 Статуту майже виключно присвячена процедурам відстоювання позицій Литви в Раді Європейського Союзу. В Регламенті також описується робота Парламенту щодо транспозиції законодавства ЄС в національне законодавство. Зокрема, він зобов'язує компетентний виконавчий орган, Департамент з питань європейського законодавства Міністерства юстиції, надавати до КЄС щоквартальні звіти про стан транспозиції законодавства ЄС в національне законодавство. За потреби, КЄС може вживати заходів реагування, наприклад, шляхом надання рекомендацій Уряду, співпраці із спеціалізованими (керівними) комітетами в Парламенті для вирішення не врегульованих питань (як правило, вони пов'язані із затримками й пропущеними строками). Ця щоквартальна звітність з питань транспозиції та імплементації законодавства ЄС бере свій початок з передвступних часів (1997 року).

D. *Діяльність Комітету у європейських справах Сейму*

- 7) Комітет у європейських справах не обговорює питання транспозиції та імплементації окремих законодавчих актів ЄС і не обговорює питання відповідності законодавству ЄС (якщо вони не підпадають, як це іноді буває, під поняття

³ Article 180²¹ of the Statute of the Seimas.

⁴ Див., наприклад, план роботи ЕАС для весняної парламентської сесії (березень – червень 2017 року литовською мовою) http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15893&p_k=1 -> [Seimo Europos reikalų komiteto 2017 m. II \(pavasario\) sesijos darbo planas](http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15893&p_k=1)

⁵ Рішення було скасовано й у 2014 році було прийнято замість нього нове рішення. Доступ до цього документа можна отримати за посиланням <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c57d34900d9611e48595a3375cdcc8a3/UbCBaYrkIb?positionInSearchResults=0&searchModelUID=5de25e64-fa42-47fb-b280-11c0e32e4d04> (лише литовською мовою).

«стратегічні пріоритети» КЄС), крім питань загальної координації процесу у Парламенті та парламентського контролю в цьому ж контексті за діяльністю Уряду. Комітет ніколи не виконував такі функції, навіть у передвступний період, оскільки це компетенція профільних (спеціалізованих) комітетів Парламенту. Однак, у разі затримки Парламенту в частині транспозиції законодавства ЄС в національне законодавство (урядові законопроекти), Секретаріат КЄС спільно з секретаріатами профільних комітетів і Секретаріатом Сейму розробляє покрокові процедурні плани, іншими словами, він пропонує альтернативні рішення у разі виникнення проблемних ситуацій у Парламенті. Слід зазначити, що враховуючи нинішні умови членства в ЄС, ці важливі питання підлягали вирішенню в період приєднання (1998–2003 роки) і сьогодні постають рідко.

- 8) Як уже зазначалося, серед багатьох інших функціональних обов'язків Комітету у європейських справах найбільш важлива функція полягала у внутрішній координації процесу у Парламенті щодо:
- політики європейської інтеграції Литви, наприклад, за допомогою парламентського контролю за питаннями європейської інтеграції, які мають стратегічне значення для країни (зазвичай, 5–8 питань за піврічний період);
 - моніторингу транспозиції та імплементації законодавства ЄС;
 - надання повноважень Уряду щодо відстоювання позицій щодо законодавчих ініціатив ЄС в Раді (на даний час це займає близько 2/3 усього часу роботи КЄС, таким чином, на сьогоднішній день це найоб'ємніша, хоча і рутинна робота);
 - питань, пов'язаних з піврічним періодом Президентства в Раді ЄС (структурні реформи, бюджетна дисципліна та питання конкурентоспроможності в Литві в контексті членства в ЄС).

Е. Вступ до ЄС: політичні зобов'язання Парламенту

- 9) На стадії підготовки до вступу парламентські політичні партії підтвердили свою відданість ідеї вступу Литви до ЄС, підписавши угоду (політична й стратегічна заява). З тактичного боку це зобов'язання означало розгляд і прийняття (відповідно до пріоритетів) законопроектів, поданих Урядом відповідно до конкретного переліку, який надається Парламенту перед кожною парламентською сесією. Прикладом може слугувати постанова Сейму від 19 січня 2001 року «Про інтеграцію Литовської Республіки до Європейського Союзу», завдяки якій в першій половині 2001 року Парламент взяв на себе зобов'язання прийняти шість законів і попередньо узгодити, якщо це можливо, ще 24 закони, всі з яких були перераховані в цій постанові.⁶

⁶ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.119350?positionInSearchResults=32&searchModelUUID=340073b7-34f3-4c95-8060-82cda796a300> (лише литовською мовою).

F. Персонал для допомоги Парламенту та парламентарям у питаннях європейської інтеграції

10) Консультативна спроможність Парламенту з питань європейської інтеграції має чотири основні джерела:

- Персонал Секретаріату (бюро) Комітету у європейських справах наразі складається з восьми (8) осіб.⁷
- Всі постійні комітети мають спеціально призначених консультантів з питань європейської інтеграції – на даний час всього 14 осіб.⁸ Ці посади були введені наприкінці 1990-х років, і з часом ці експерти набули значного досвіду для надання допомоги постійним комітетам у вирішенні питань, пов'язаних з європейською інтеграцією.
- Крім того, Юридичний департамент Сейму налічує 24 працівники.⁹ Цей департамент має два вертикальні підрозділи, що займаються публічним та приватним правом, і один горизонтальний підрозділ, який контролює законодавчі аспекти, що стосуються або впливають із законодавства Європейського Союзу.
- Останнім важливим джерелом є помічники депутатів і парламентських партій (груп), хоча їх повноваження не легко піддаються якісній оцінці, коли мова йде про європейську інтеграцію та підготовку юридичних документів, оскільки вони змінюються.

G. Вимоги, що висуваються до законопроектів, та експертиза на відповідність законодавству ЄС

11) Парламентарі не обмежені в праві законодавчої ініціативи, і тому окремі депутати можуть вносити законопроекти. Однак законопроекти (незалежно від їх ініціатора)¹⁰ повинні супроводжуватися пояснювальною запискою, що складається з 15 вимог (стаття 135). Додатки до пояснювальної записки повинні містити, зокрема, таблицю відповідності, яка на постатейній основі показує відповідність законопроекту певним положенням законодавства ЄС. На практиці при внесенні законопроектів окремі депутати не завжди дотримуються останньої вимоги, особливо, коли основною метою їх законодавчої ініціативи не є транспозиція законодавства ЄС в національне законодавство. І такі законопроекти реєструються, далі розглядаються та приймаються. З іншого боку, відсутність таблиць відповідності або положень щодо відповідності не є частим порушенням цієї процедурної вимоги.

12) Всі законопроекти реєструються Секретаріатом Сейму та публікуються на веб-сайті Сейму за посиланням <https://e-seimas.lrs.lt/portal/documentSearch/lt>. Цей портал

⁷ http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15257&p_k=1&p_a=6&p_pad_id=680

⁸ Див., наприклад, список персоналу Секретаріату економічного комітету http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15257&p_k=1&p_a=6&p_pad_id=699 (зверніть увагу на позначку (ES) біля імені радника з питань Європейського Союзу).

⁹ Список персоналу доступний за посиланням http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15257&p_k=1&p_a=6&p_pad_id=16

¹⁰ Право законодавчої ініціативи належить парламентарям, Уряду, Президенту Литви та 50 тисячам громадян (стаття 68 Конституції Литви).

містить усі проекти рішень і всі супутні матеріали Парламенту, Уряду, інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Тому він є одним з найкращих у Європейському Союзі.

- 13) Всі законопроекти підлягають оцінці Юридичним департаментом Сейму (протягом 7 робочих днів; стаття 136 Статуту Парламенту). Хоча це і не передбачено Статутом Парламенту, на практиці висновки про відповідність законодавству ЄС, підготовлені горизонтальним підрозділом, що займається розглядом питань, пов'язаних із законодавством ЄС та міжнародним законодавством, включаються до загального висновку Юридичного департаменту (за Статутом, основною його метою є оцінка конституційності, але він зобов'язаний також оцінювати відповідність законопроектів вимогам, як передбачено в статті 135 Статуту Парламенту, що опосередковано означає також оцінку відповідності законодавству ЄС).¹¹ Всі законопроекти також направляються до Департаменту з питань європейського законодавства Міністерства юстиції¹², який в межах 10 робочих днів повинен оцінити відповідність законодавству ЄС. Законопроекти направляються до Департаменту з питань європейського законодавства напряму, без звернення до виконавчої ієрархії, і він, в свою чергу, надсилає свою оцінку також безпосередньо в Парламент. На практиці, на думку співробітників, що беруть участь у процесі, навантаження вимагає п'яти додаткових робочих днів для зручності роботи експертів.

H. Завантаженість експертів з оцінки відповідності законопроектів

- 14) Хоча звичайно, інтенсивність реєстрації змінюється, в середньому 75 законопроектів реєструються в Парламенті за місяць (на основі даних за 2012–2016 роки, див. нижче). Результатом цього є в середньому 4,4 експертних оцінки в місяць на 1 експерта Департаменту з питань європейського законодавства Міністерства юстиції¹³ і трохи більше 3 експертних оцінок за місяць на представника Юридичного департаменту Парламенту.

¹¹ Наприклад, див. висновок Юридичного департаменту від 4 березня 2013 року щодо законопроекту про придбання земель сільськогосподарського призначення, представленого п'ятьма парламентарями (оцінка доступна за посиланням <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/54339630a5fe11e383c0832a9f635113?positionInSearchResults=7&searchModelUUID=fd95b6c5-3c72-4ec3-9930-291af36d822d>, а оцінений законопроект див. за посиланням <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/c33f57f0954411e3ace2d2b54a10cab5?jfwid=wd7z6waaap>). Для порівняння, оцінка Департаментом з питань європейського законодавства Міністерства юстиції того ж законопроекту доступна за посиланням <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/3d818640ae8c11e39054dc0fb3cb01ae?positionInSearchResults=6&searchModelUUID=fd95b6c5-3c72-4ec3-9930-291af36d822d>

¹² На даний час Департамент нараховує 17 працівників. <http://www.etd.lt/lit/Struktura-ir-kontaktai/4/187>

¹³ Слід зазначити, що основною функцією Департаменту з питань європейського законодавства є оцінка законопроектів на відповідність законодавству ЄС. Іншими функціями є контроль відповідності проектів урядових рішень і підзаконних актів, аналіз субсидіарності питань, що обговорюються в Раді Європейського Союзу, та представництві Литви в Європейському Суді.

Таблиця 1. Законодавчий порядок денний Сейму попереднього скликання, листопад 2012 року – листопад 2016 року

	Зареєстровані законопроекти	Відсоток від усіх зареєстрованих законопроектів	Прийняті закони	Відсоток від усіх прийнятих законів	Співвідношення між прийнятими та ініційованими законами в межах групи у відсотках
Усього	3566	100,0	1724	100,0	
Подані депутатами	2100	58,9	605	35,1	28,8
Подані Урядом	1351	37,9	1021	59,2	75,6
Подані Президентом	46	1,3	36	2,1	78,3
Подані Урядом та Президентом	69	1,9	62	3,6	89,9

Примітка. Власні розрахунки на основі даних, представлених в статистичному щорічнику Литви за 2016 рік, <http://osp.stat.gov.lt/services-portlet/pub-edition-file?id=24580>

Таблиця 2. Литва: обсяг наближеного законодавства (період перед вступом до ЄС, 2000-2003 роки)

	2000	2001	2002	2003	Усього
Закони	10	65	37	70	182
Урядові акти	6	53	33	38	130
Накази міністерств	81	202	190	233	706
Загальна кількість прийнятих законодавчих актів Литви	97	320	260	341	1018
Загальна кількість транспонованих законодавчих актів ЄС	481	747	569	715	2512

Джерело: Європейський комітет Уряду Литви, 2003 рік.

СЕЙМ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА У ПЕРІОД ДО ВСТУПУ ДО ЄС: СТИСЛИЙ ОГЛЯД РОЛІ ТА ФУНКЦІЙ КОМІТЕТУ З ПИТАНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Агнешка Гржелак

I. Вступ

Визначення повноважень Комітету з питань європейської інтеграції є важливим завданням, оскільки це допомагає зрозуміти роль і структуру парламентського контролю над Урядом у період до вступу до ЄС, а також роль Парламенту у стосунках з ЄС та з питань вступу до ЄС.

На прикладі Польщі можна розглянути роль Комітету з питань європейської інтеграції в динамічному розвитку процесу набуття Польщею членства в ЄС. Тому необхідно чітко розуміти часові рамки щодо ухвалення ключових рішень:

- у 1991 році Польща підписала Угоду про асоціацію, відому також під назвою Європейська Угода. Ця Угода набула чинності у 1994 році, і відтоді розпочався 10-річний процес вступу Польщі до ЄС;
- у 1998 році почалися переговори щодо асоціації, які завершилися підписанням Угоди про вступ у 2003 році, одночасно з 9 іншими державами-кандидатами на вступ до ЄС;
- після успішної ратифікації весь процес завершився набуттям членства з 1 травня 2004 року.

Перед тим як охарактеризувати польську модель, необхідно розглянути деякі питання, що вплинули на ухвалення рішень депутатами та Канцелярією Сейму. Ці питання можуть стати у нагоді Парламенту України при розробці власних механізмів парламентського контролю та законодавчої діяльності, включаючи роль Комітету з питань європейської інтеграції:

- перше загальне питання: чи хоче Парламент брати мінімальну участь (та вплив) у вирішенні питань європейської інтеграції і, як наслідок, залишити більшість повноважень Уряду, або парламент намагається бути активним партнером та повноцінним учасником процесу, максимально використовувати свої повноваження у сфері конституційного контролю над Урядом і здійснювати діяльність у міжнародній та дипломатичній сферах;
- інше питання, що потребує вирішення, стосується ролі Комітету з питань європейської інтеграції та галузевих комітетів. Чи повинна існувати ієрархія в їхніх стосунках, іншими словами, яку модель слід обрати: централізовану (на чолі з Комітетом з питань європейської інтеграції) чи децентралізовану — із значним залученням галузевих комітетів;
- потім потрібно визначити, чи необхідно поділити всі питання, пов'язані з європейською інтеграцією, між двома структурами, одна з яких займатиметься завданням політичного нагляду, а інша – виключно законодавчими питаннями; або всі зобов'язання за обома напрямками візьме на себе єдина структура у Парламенті. Останнє питання стосується загальної ролі та місця Комітету з питань європейської

інтеграції у структурі Парламенту, а також надання ним інформації стосовно ЄС, що буде враховуватися Парламентом під час пленарних засідань.

У Польщі структура та організація роботи Комітету з питань європейської інтеграції була тісно пов'язана з конституційними строками повноважень Сейму:

- під час скликання Сейму 1991–1993 років було створено **Комітет з питань Угоди про асоціацію**;
- протягом скликання 1993–1997 років існував **Комітет з питань європейської інтеграції**;
- під час скликання 1997–2001 років було засновано два комітети: **Комітет з питань європейської інтеграції** та **Надзвичайний комітет з питань європейського права**. Таким чином спостерігається розподіл політичного нагляду та ухвалення законодавчих рішень між двома комітетами;
- під час останнього перед вступом скликання Парламенту (2001–2005 роки) знову існував лише один комітет, який мав назву **Європейський Комітет** і ухвалював рішення як щодо політичного нагляду, так і щодо законодавчих питань.

II. Діяльність з політичного нагляду

Структури, діяльність яких пов'язана з європейською інтеграцією, функціонували у польському Парламенті понад 10 років. Тому можна чітко визначити два напрями: завдання, пов'язані з політичним наглядом за процесом європейської інтеграції, та діяльність щодо законодавчого регулювання.

Перший напрям: у межах повноважень Комітету з питань європейської інтеграції вирішувалися завдання щодо політичного нагляду за Урядом, а також процесом європейської інтеграції. Серед них можна вказати:

- нагляд за виконанням Угоди про асоціацію та Програми структурної перебудови;
- заяви та висновки з питань європейської інтеграції для Уряду;
- консультації та переговори з європейськими інституціями;
- надання «зеленого світла» для ухвалення важливого рішення, наприклад подання заявки на вступ;
- політичні дискусії щодо справ ЄС;
- нагляд за наданням допомоги з боку ЄС (ФАРЕ, САПАРД, ІСПА);
- контроль переговорів протягом етапу аналізу законодавства та переговорів за відповідними розділами (надання повноважень Міністрам);
- погодження стратегічних урядових документів, а саме Національної програми з підготовки до членства, Національної стратегії інтеграції тощо, та здійснення моніторингу за їх виконанням.

III. Огляд законодавчої діяльності

Другий напрям пов'язаний з величезним обсягом роботи у сфері законодавчого врегулювання, яку необхідно було виконати перед вступом, що фактично слугувало передумовою тимчасового завершення переговорів за окремими розділами Угоди і, як наслідок, підписання Угоди про вступ, а потім — й успішного членства. Такі завдання стали надзвичайно важливими, коли почалися переговори щодо асоціації.

Два важливих зауваження:

- у Польщі законодавча ініціатива належить Раді Міністрів (Уряд), Президенту, Сенату (як палаті), комітетам Сейму, а також групі громадян (не менш ніж 100 тис.) та групі депутатів кількістю не менш ніж 15 осіб. Жоден законопроект не може вноситься окремим депутатом;
- на практиці можливість подавати законопроекти групою депутатів використовується дуже часто. Проте у період до вступу до ЄС питаннями гармонізації законодавства займалася Рада Міністрів, а законопроекти депутатів рідко вносилися з цією метою.

У польському Сеймі головну роботу виконував спочатку Надзвичайний комітет з європейського права у 2000–2001 роках, а потім — Європейський Комітет протягом 2001–2005 років.

Щодо законодавчого регулювання у польському Парламенті було протестовано дві моделі:

- спочатку окремий Надзвичайний комітет з питань європейського права вирішував усі законодавчі питання;
- потім ці питання були віднесені до завдань Європейського Комітету, який було засновано під час наступного скликання.

Робота з наближення до законодавства ЄС та необхідність забезпечення швидкості та точності цього процесу обумовили впровадження в Польщі **спеціальної законодавчої процедури для євроінтеграційних законопроектів**, так званої «Європейської процедури» або прискореної процедури. Вона ґрунтувалася на стандартній системі ухвалення законодавчих актів у польському Парламенті. Однак «Європейська процедура» внесла деякі зміни з метою полегшення та гарантування ефективності процесу:

- розгляд законопроекту у першому читанні був можливий протягом 3 днів (замість 7) за наявності перекладу законодавства ЄС з цього питання. Слід підкреслити, що депутати не працювали, якщо не мали можливості ознайомитися та вивчити законодавство ЄС польською мовою. Переклад надавався або Радою Міністрів (якщо законопроект подавався Урядом) або спеціальним підрозділом Бюро досліджень Канцелярії Сейму, який відповідав за переклади;
- з метою вчасного ухвалення проектів на Комітет покладался обов'язок приймати детальний процедурний план для кожного законопроекту та надавати його Спікеру палати;
- Комітету також надавалося право вимагати консультативний висновок від відповідного галузевого комітету, який був зобов'язаний надати висновок щодо законопроекту у визначені терміни;

- звіти Комітету повинні були розглядатися на найближчому пленарному засіданні Сейму для того, щоб вони не могли бути відкладені або заблоковані;
- з метою прискорення процесу було вирішено, що поправки до законопроекту можуть вноситися в письмовому вигляді як мінімум 3 депутатами під час першого читання та як мінімум 5 депутатами під час другого читання. Це забезпечувало відсутність блокування роботи зайвими та несуттєвими пропозиціями щодо поправок;
- кожен законопроект мав супроводжуватися обґрунтуванням щодо застосування «Європейської процедури». Це дозволило забезпечити використання стандартної законодавчої процедури щодо законодавства, яке не мало явного відношення до європейського:
 - не існувало затвердженого зразка — лише додатковий пункт у пояснювальній записці. На практиці дуже часто одним реченням зазначалося, що «Цей законопроект спрямований на імплементацію Директиви...». Це положення в подальшому перевірялося та аналізувалося Бюро досліджень, яке готувало більш ґрунтовний висновок з цього питання;
 - не існувало специфічних вимог щодо законопроектів, які подавалися членами Парламенту. Проте урядові законопроекти згідно Регламенту мали супроводжуватися таблицею відповідності запропонованих змін положенням законодавства ЄС;
- кожен законопроект (навіть той, який не мав на меті імплементацію законодавства ЄС) мав супроводжуватися юридичним висновком щодо відповідності законодавству ЄС (або обґрунтуванням, якщо він не відповідав законодавству ЄС). Якщо законопроект був підготовлений депутатами, тоді такий висновок надавався експертами Канцелярії Сейму (Законодавче бюро, Бюро досліджень Сейму):
 - проект, направлений членами парламенту спікеру Сейму, направлявся до Бюро досліджень перед першим читанням для надання висновку щодо відповідності законодавству ЄС та до Законодавчого бюро для надання загального юридичного висновку (нормопроектувальна техніка, відповідність Конституції);
 - для надання такого висновку не встановлювалося часових обмежень — на практиці 2 тижні; за необхідності термін скорочувався;
 - Спікер був відповідальним за надання членам парламенту друкованої копії висновку і за те, що копія висновку додавалася до документа;
 - у разі надання негативного висновку Спікер, після ознайомлення з висновком Президії Сейму, міг передавати будь-які законопроекти або проекти резолюцій, які викликали сумніви щодо їх відповідності європейському законодавству, до Європейського Комітету для надання ним свого висновку. Комітет більшістю в 3/5 голосів за наявності не менше ніж половини членів Комітету міг визнати законопроект неприйнятним. Голова Сейму мав право продовжити розгляд будь-якого законопроекту (проекту резолюції), який було визнано неприйнятним. Це означає, що негативний висновок не завжди

призводив до припинення подальшого розгляду законопроекту. На наступних етапах законодавчої процедури (друге та третє читання) урядові органи несли відповідальність за надання сприяння законодавчій роботі.

Згадані вище завдання та процедури були спільними для обох комітетів (Надзвичайного комітету з європейського права та Європейського Комітету). Щоб отримати повну картину організаційних методів та виконаної роботи, надаємо деяку статистичну інформацію.

Надзвичайний комітет з європейського права (26 липня 2000 року — 21 вересня 2001 року):

- проведено 88 засідань (200 засідань підкомітетів);
- розглянуто 67 проектів, 52 з яких було прийнято;
- сфери законодавства ЄС: фінанси (10 проектів), сільське господарство (10 проектів), охорона здоров'я (10 проектів), освіта (3 проекти), економічна діяльність (5 проектів), транспорт (3 проекти), захист прав споживачів (3 проекти), культура, навколишнє середовище, будівельне законодавство, придбання майна.

Загалом прийнято 30 нових законів, до 80 законів внесено зміни.

Європейський Комітет (24 жовтня 2001 року — 29 липня 2004 року):

- проведено 176 засідань (з 276) (398 засідань підкомітетів);
- розглянуто 135 проектів, з яких всі прийнято;
- сфери законодавства ЄС: фінанси (7 проектів), сільське господарство (37 проектів), охорона здоров'я (12 проектів), економічна діяльність (15 проектів), транспорт, освіта, соціальна політика, правосуддя, захист прав споживачів, державне управління, внутрішні справи, культура, навколишнє середовище, будівельне законодавство, придбання майна.

Загалом прийнято 57 нових законів, до 200 законів внесено зміни.